

“APRÈS NOUS, LE DÉLUGE”

Han ter Maat / 15-03-2023

www.hantermaat.nl

De leden van de Eerste Kamer der Staten Generaal hebben op 14 maart jl. besloten dat de Omgevingswet op 1-01-2024 ingevoerd zal gaan worden. Al jarenlang, sinds 2016 toen deze Omgevingswet door deze Kamer is aangenomen, hangt dit zwaard van Damocles boven de hoofden van al diegenen die in de praktijk met de uitvoering van het omgevingsrecht bezig zijn. Nu is dat zwaard gevallen.

Bijzonder is wél dat dat besluit genomen is daags voordat via de Provinciale Statenverkiezingen van de 15e maart jl. de samenstelling van de EK in materiële zin is gewijzigd.

Tot zesmaal toe is de invoering van deze wet uitgesteld - want dat was nog de enige vraag die resteerde: “doet tie het of doet tie het niet?” - omdat onvoldoende zeker was of de uitvoerbaarheid in voldoende mate zou zijn gewaarborgd. Daarbij ging het de laatste jaren meestal om de vraag of het Digitaal Stelsel Omgevingswet (DSO) de invoering en uitvoering van deze wet in voldoende mate zou kunnen gaan ondersteunen. Onlangs las ik dat daar tot nu toe al 200 miljoen (!!) euri aan zijn gespendeerd en nog functioneert dat systeem niet. En daar komen dan de bedragen nog bij die de duurbetaalde ingehuurd externen het ministerie - en dus ons allemaal - kosten. Tel uit je winst!

Nu is het laatste politieke ei gelegd: de Omgevingswet treedt op 1-01-2024 in werking. Eindelijk, zo zal de verantwoordelijke minister en zo zullen de ambtenaren in Den Haag denken. Nu ligt de bal bij de uitvoerders van deze wet te weten de gemeenten, de omgevingsdiensten, de provincies en de waterschappen. De koepels van deze uitvoerders - de VNG, het IPO, de UvW en de Omgevingsdienst NL – hebben recent nog aan de minister te kennen gegeven dat er bij hen draagvlak is voor invoering per 1-01-2024. Met zo’n standpunt het is vanzelfsprekend niet langer aan de minister is om verder uitstel te propageren. En ook de leden van de EK gaan dan natuurlijk niet nog een zesde keer in meerderheid over de invoeringsdatum ingewikkeld doen jegens de verantwoordelijke bewindspersoon.

Tot vandaag heb ik in mijn opiniestukken vaak aandacht besteed aan de onjuistheden in de berichtgeving van deze zijde van de verschillende achtereenvolgende ministers en leden van de TK en EK die moties hebben ingediend waar je als ervaringsdeskundige steil van achterover valt. Wat een onjuistheden en vooringenomen standpunten kom je daarin tegen. En dat geldt dan vervolgens ook weer voor de beantwoording van de vele vragen van EK-leden door de minister: stuitend om te lezen.

Maar vanaf nu moet ik mij ook richten tot de koepels van de uitvoeringsorganen. Want als zij geluisterd hadden naar de ambtenaren die werkelijk dagelijks met hun poten in de klei staan, dan hadden zij invoering per 1-01-2024 nimmer voorgesteld. Zowel in kwalitatieve als in kwantitatieve zin is het uitvoeringsapparaat volstrekt onvoldoende toegerust. Men kan nu al het werk niet aan, laat staan na 1-01-2024. En dan heb ik het dus nog niet over het al of niet functioneren van het DSO en ook niet over de mate van complexiteit van deze nieuwe wet. Uitvoering van de invoering van deze wet wordt op tal van fronten een drama voor ons land.

“Après moi, le déluge”, zal de minister voor VRO nu vast denken. En de leden van de EK, die op 6 juni 2023 vertrekken, “Après nous, le déluge”. Maar wat gaat er om in de hoofden en harten van de genoemde koepels? Welk persoonlijk voornaamwoord zullen zij gaan gebruiken? Toch niet “eux”, verwijzend naar al die ambtenaren die nu aan de bak mogen en moeten gaan uitvoeren wat niet kan?

We gaan het meemaken de komende jaren. En dan doel ik ook op de onder ede af te leggen verhoren voor de door de TK ingestelde parlementaire enquêtecommissie naar de dramatische gevolgen van invoering van de Omgevingswet. De conclusies van die commissie zullen naar ik vrees vergelijkbaar zijn met die over de Toeslagenaffaire en de Aardgaswinning in Groningen.

Ik wil die verhoren graag bijwonen en meemaken en heb ook nog wel wat suggesties voor de dan uit te nodigen personen.....

Han ter Maat